

— **Öreg paloták.** A főváros egyesítésének negyvenedik esztendő fordulóján némi megilletődéssel kell megemlékeznünk két régi, kedves épületről Budapestnek, mely beszédes tanujaként állott itt a negyven esztendőnek. Mind a két épület most az elmult negyven esztendővel maga is elmulik, eltűnik Budapestről: az egyik a régi Nemzeti Színház, a másik a Piaristák városháztéri rendháza. Az előbbiről sok szó esett már a lapokban, a kegyestanítórend házáról azonban csak éppen a száraz valóságot konstatálták, hogy a bontást megkezdték. A kis piros tornyu városháztéri frontja a rendháznak, melyben a piaristák házikápolnája volt elhelyezve, megvállhatjuk, nem tartozott azok közé az épületeink közé, mint például a régi Nemzeti Színház, mely építésének stílusával jogot tarthatott volna arra, hogy mint építéstörténelmi emléket megtartsák. De kedves emléke volt a piros tornyu egyemeletes ház sokaknak, a kiket az iskolai emléküik fűz, vagy fűzött a piaristákhoz és kedves emléke általában mindenkinek, a ki itt nőtt föl s a ki szeretettel gondol a régi Pestre, mely az ő kisvárosias házaiból ime, a szemünk láttára változott át nagyházas, palotasoros világvárossá. A kegyesrendiek ódon vöröstornyos egyemeletes háza is kedves volt mindenkinek s megilletődve szemlélte mindenki most a lebontását. Valóban nem volt ennek az épületnek semmi különösebb architektúrája, volt valami azonban benne, valami egyszerű, nyílt, derűs vonás, arányosság a homlokzatában, a mivel meg tudta kedveltetni magát az épület. A kik pedig kissé figyelemmel kísérték a rendház bontó munkáját, azok tapasztalhatták, hogy bizony kemény munkát adott ez a szorgoskodó napszámoknak. A kívül egyszerű épület struktúrájában szilárd, erős, becsületes munka volt, mely ellent állott a romboló csákánynak, nem adta meg könnyen magát, talán, hogy figyelmeztessen bennünket a régi becsületes alapos munkára a mai általában és inkább a hívságokra, mint a szilárd épületek emelésére törekvő munkával szemben. És nem szabad megfeledkeznünk most, mikor bucsuztatjuk a rendház kápolnájának épületét; nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy reggelenkint, mikor megszólott a piros torony harangja, hogy Istentiszteletre, templomba hívja össze a diákságot, hogy ekkor tulajdonképpen kettős templomba gyűjtötte össze a diákságot: a jó Istenébe és a magyarság templomába. Mert a piaristák rendházának kulturtörténelmi nagy jelentősége van itt Budapesten. A negyven esztendő magyarosító munkájában, abban, hogy a magyarság, a statisztika fényes bizonyossága szerint, oly csodás fejlődést mutat itt a fővárosban, ebben a piaristáknak vezetés szerepük volt. És ebben az értelemben oda állíthatjuk a Kegyesrendiek házát a régi Nemzeti Színházunk mellé: amaz nevelte nappal a magyar fiatalságot, emez estére gyűjtötte templomába a felnőtteket s nevelte, fejlesztette ezekben a magyarságot . . . Most leromboljuk mind a két templomunkat, de építünk helyette szépet, újat. Hirdesse majd az új a negyven esztendő nagy emlékeit, de legyen erős újabb negyven esztendő munkájára, küzdelmére, a milyenek a régiek voltak.

		Iktatószám	
		<h1>Budapestre vonatkozó újságcikkek</h1>	
Szerző		Cím	
		<i>Öreg paloták.</i>	
Forrás:		Idő	
<i>Bp.</i> (Hely)		<i>1913 XII/16.</i> (Idő)	
		(Köt. v. fűz.)	
Személy		Hely	
		<i>725.94</i>	
		Idő	
		<i>1913 v</i>	